

یادداشت

نگرانی‌های جدی

علی محمد نمازی

عضو شورای

مرکزی حزب کارگزاران سازندگی

آمار، ارقام و شاخص‌ها در برخی زمینه‌ها نشانگر آن است که اوضاع مساعد نیست. اعتماد بین دولت و ملت در حال کاهش یافتن است و به رغم تبلیغ مداوم رسانه‌های دولتی برخی اخبار و تحلیل‌های مورد نیاز خود را نه از طریق صدا و سیماى جمهوری اسلامی، بلکه از کانال‌های تلویزیونی خارجی و شبکه‌های مجازی کسب می‌نمایند. یکی از نگرانی‌های مردم مربوط به سیاست خارجی است و از زمانی که ترامپ از برجام خارج و به‌ویژه از تاریخی که اتهام همکاری ایران و روسیه در مناقشه اوکراین زده شد این نگرانی بیشتر شده است. درآمد کشور پاسخگوی هزینه‌های جاری نیست، میانگین سرانه ملی در ردیف‌های آخر است و مجبور به چاپ پول و این امر رشد نرخ تورم را به‌همراه داشته و اکنون عدد بین ۴۰ تا ۵۰۰ را نشان می‌دهد و خانواده‌های بیشتری را درگیر مشکلات معیشتی کرده است. دستفروشی و تکی‌گری حتی با ظاهر دستفروشی که به خصوص در چهارراه‌ها و واگن‌های مترو، زیاله‌گردی و... از نمادهای این وضعیت است. درباره گرانی‌ها حاجت به توضیح نیست!داشتن خودرو و مسکن برای بسیاری آرزوی دست‌نا یافتنی شده است. به گفته مقام معظم رهبری، عدم اجرای صحیح و کامل سیاست‌های صدر اصل قانون اساسی و به تبع آن عدم پشیرفت در خصوصی‌سازی مقامات را وادار به فروش دارایی‌های کشور به روش تحت عنوان «مولدسازی» کرده است که یکی از نشانه‌های کسر بودجه است. مهم‌تر اینکه تا کی می‌شود که کالا و خدمات عمده و دارای مصرف‌کننده بسیار مانند برق، بنزین، گاز، نفت گاز، نان، آب و... را با نرخ بین یک بیستم تا یک چهلیم قیمت تمام شده در قالب بارانه غیرمستقیم و تحت عنوان حمایت از اقشار آسیب پذیر در بازار ارائه شود و عمده این بارانه و به‌ویژه در سوخت و انرژی نصیب بر خوردارها گردد!با عنایت به تجربه افزایش قیمت ارز نیمایی به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان و واقعی کردن قیمت بخشی از کالاها و به‌رغم قول آقای رئیسی که این برنامه تا واقعی شدن همه قیمت‌ها ادامه خواهد یافت، این امر غیرممکن و حتی کاری که دولت‌های آیتا... هاشمی رفسنجانی و خاتمی به صورت سالیانه و در قالب قانون بودجه مبلغ معقولی را به قیمت کالا و خدمات یارانه‌ای اضافه می‌کردند را این دولت انجام نمی‌دهد و به نظر می‌رسد که اگر وضع موجود قابل ادامه دادن باشد سالیها درآمد دولت و پولی که چاپ می‌شود صرف هزینه‌های جاری شده و از فعالیت‌های عمرانی چندان خبری نباشد. اگر به ۵۰ میلیون نفر یارانه نقدی پرداخت می‌شود، با میزان امروز ماهیانه مبلغی حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان هزینه در بردارد. مثال کوچک‌تر، به دلیل کمبود اتوبوس و واگن مترو و ترافیک سنگین و رو آوردن مردم به وسایط نقلیه عمومی حمل و نقل داخل شهرها در حال قفل شدن است و شرایط حاکم در ایستگاه‌های مترو و اتوبوس‌های واحد، واقعا دور از شأن و جایگاه آنهایی است که اکثریت جامعه را تشکیل می‌دهند. به دلیل آلودگی هوا به آسانی مدارس و دیگر مراکز آموزشی تعطیل و اطمه شدیدی به آموزش کشور وارد شده و می‌شود. تا چه زمانی کشور و مراکز تولیدی تحمل آنرا دارند که برای تامین گاز مورد نیاز واحدهای مسکونی گاز کارخانه‌ها، کارگاه‌ها، ادارات و... قطع شود؟

نکته

مهدی مطهرنیا:

سفر بایدن به اوکراین نوعی مانور قدرت در برابر روسیه تلقی می‌شود

یک تحلیلگر مسائل بین‌الملل در تحلیل خبر سفر از پیش اعلام‌نشده جو بایدن به اوکراین در آستانه سالگرد حمله روسیه به این کشور اظهار داشت: سفر جو بایدن آن هم به صورت از پیش اعلام‌نشده به اوکراین در آستانه سالروز حمله روسیه، حامل پیام‌های مختلف در سطوح گوناگون است؛ نخست پیام روشنی برای روسیه که به‌زم طرفداران ولادیمیر پوتین و شخص وی با این اندیشه که روسیه می‌تواند اوکراین کوچک که بخشی از شوروی بوده را به راحتی به تصرف درآورد، اکنون سالی بر آن گذشته و این قدرت ارتش روسیه را که بازمانده ابرقدرت شوروی است با پرسش جدی روبه‌رو می‌کند. مهدی مطهرنیا گفت: همچنین پیامی برای اوکراین وجود دارد که مردم و مسئولین این کشور توانستند با اتحاد ملی و سختکوشی از یک سو و واقع‌نگری در خواست‌های رسمی و آشکارا از ایالات متحده و اروپا در جهت حمایت از ملت اوکراین در برابر روسیه نشان بدهند که به هر ترتیب در دنیای امروز با تعامل مثبت میان کشورها، در جبهه‌های اندیشه متفاوت این حمایت‌ها می‌تواند کارساز باشد. وی افزود: سوم پیام آشکاری به رقبای ایالات متحده آمریکا در آینده بین‌المللی دارد؛ نظم آینده جهانی به شکل دهی و محتوا بخشی جدی در سال‌های اخیر است و براساس این جدیت، در استقرار این نظم جهانی ما شاهد آن هستیم که اروپای متحد به عنوان رقیب ایالات متحده در کنار این کشور است و دیگر امکان اتصال قدرت نظامی روسیه به قدرت اقتصادی اتحادیه اروپا در مرحله بسیار سختی وارد شده است و از سوی دیگر اتحادیه اروپا نیز با آمریکا در جهت حمایت از اوکراین هماهنگ‌تر از گذشته عمل می‌کند و امید به اینکه دو سوی اقیانوس از هم تفکیک شده و جبهه غرب طی شکاف ناشی از رقابت در آینده نظم نوین جهانی قرار بگیرند از بین رفته است و در نهایت به نفع ایالات متحده آمریکاست و لذا سفر رییس جمهور آمریکا در این موقعیت و مقطع زمانی با وجود گذشت یک سال از آغاز جنگ می‌تواند نوعی مانور قدرت در برابر روسیه تلقی شود. این آینده پژوه سیاسی و اجتماعی بیان کرد: روس‌ها تحت فشار اقتصادی زیادی هستند و حرکت نظامی در تانیه هزینه دارد و هزینه‌های آن را روسیه به تنهایی پرداخت می‌کند. ایران و چین جزء حامیان روسیه قلمداد می‌شوند در حالی که چین حمایت محافظه‌کارانه دارد و در صحنه عملیاتی جز چند بیانیه سیاسی از آن نمی‌بینیم.

فریدون مجلسی در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

قرار نیست

جنگ جهانی رخ بدهد

حمایت چین از روسیه در جنگ اوکراین غیرممکن است

آمریکا تلاش می‌کند با فرسایشی کردن جنگ، روسیه را از نظر اقتصادی ضعیف کند

چین یک کشور بازرگان است بازرگان وارد جنگ نمی‌شود

برای کشورهای غربی شکست روسیه مهم‌تر از وضعیت مردم اوکراین است

روسیه می‌توانست اوکراین را از نظر اقتصادی جذب خود کند

◀ **بایدن در یک سفر غیرمنتظره به اوکراین سفر کرده است.** این در حالی است که

با توجه به سفر وزیر خارجه چین به روسیه گمانه‌زنی‌ها بر احتمال حمایت چین از روسیه در جنگ اوکراین حکایت دارد. دیدگاه شما در این زمینه چیست؟

سفر بایدن به اوکراین غیرمنتظره بوده، اما از قبل برنامه‌ریزی شده بوده است. غیرمنتظره بودن این سفر بیشتر به دلایل امنیتی است که در اوکراین وجود دارد و به همین دلیل رئیس‌جمهور آمریکا بدون اطلاع قبلی وارد کیف شده است. اینکه عنوان می‌شود چین ممکن است در جنگ اوکراین از روسیه حمایت کند به نظر من غیرممکن است. چین محافظه کارتر از آن است که بخواهد به این راحتی از منافع بین‌المللی خود صرف نظر کند و وارد یک جنگ زیان بخش شود. در شرایط کنونی جنگ اوکراین به جنگ غرب و روسیه تبدیل شده

است. این در حالی است که چین همواره بی‌طرفی خود را نسبت به این جنگ حفظ کرده است. چین نیازی ندارد وارد چنین جنگی شود و ورود به این جنگ را در راستای منافع ملی خود نمی‌بیند. در شرایط کنونی چین از بازار انحصاری روسیه و برخی کشورهای دیگر برخوردار است بدون اینکه خود را درگیر چالش‌های آنها کند. چین بیشتر برای حفظ بازارهای اصلی خود یعنی کشورهای عربی، اروپایی و آمریکا تلاش می‌کند. این اتفاق به رغم همه مشکلاتی است که با آمریکا دارد. چین یک کشور بازرگان است و یک بازرگان معمولاً وارد جنگ و نزاع نمی‌شود.

◀ **بایدن از سفر به اوکراین چه اهدافی را دنبال می‌کند؟ چرا وی در آستانه یک سالگی جنگ اوکراین وارد کیف شده است؟**

هدف اصلی بایدن و آمریکا این است که روسیه را به دلیل حمله نظامی به اوکراین تحت فشار قرار بدهد. به هر حال روسیه فکر می‌کرد با حمله نظامی به اوکراین می‌تواند به اهداف خود دست پیدا کند. در چنین شرایطی آمریکا تلاش می‌کند اجازه ندهد روسیه به اهداف خود در این زمینه دست پیدا کند. روسیه ثروتمندترین کشور بالقوه جهان است و جای تأسف است که چنین کاری از روسای کشورهایی سر می‌زند که به جای بهره‌مندی از ثروت بالقوه خود و تلاش برای حرکت در مسیر اقتصادی برای تبدیل شدن به قوی‌ترین کشور اقتصادی جهان اقدام به حمله نظامی به کشور دیگری می‌کند.

◀ **این احتمال وجود دارد که آمریکا پس از سفر بایدن به اوکراین نقش پررنگ‌تری در جنگ اوکراین ایفا کند؟**

نقش پررنگ آمریکا طولانی و فرسایشی بودن جنگ اوکراین خواهد بود. آمریکا به هر شکلی که بتواند تلاش می‌کند با تضعف بنیادی اقتصادی مواجه می‌شود و این وضعیت برای روسیه نیز وجود خواهد داشت

این نکته آگاهی دارد که فرسایشی شدن جنگ باعث فقر و

چالش‌های بیشتر اقتصادی در روسیه خواهد شد. به هر حال کشوری که واردجنگ می‌شود پس از مدتی با ضعف بنیادی اقتصادی مواجه می‌شود و این وضعیت برای روسیه نیز وجود خواهد داشت. سیاست آمریکا و کشورهای غربی همواره فرسایشی کردن جنگ‌ها برای از بین بردن بنیه اقتصادی کشورهای طرف مقابل بوده است. این وضعیت امروز نیز وجود دارد و آمریکا چنین سیاستی را در مقابل روسیه دنبال می‌کند. متأسفانه زبان اصلی این سیاست نیز متوجه ملت اوکراین می‌شود. این در حالی است که وضعیت مردم اوکراین برای کشورهای غربی اهمیت چندانی ندارد و بیشتر به هدف خود برای ضربه زدن به روسیه فکر می‌کنند.

◀ **یکی از مقامات آمریکا به تازگی عنوان کرده که به دلیل حمایت ایران از روسیه در جنگ**

ا وکراین به‌رام از دستور کار آمریکا خارج شده است. ایران چه نقشی در این زمینه دارد و منافعی در راستای حرکت به چه سمتی است؟ در شرایط کنونی کشورهای غربی به ایران تنها به عنوان یک بهانه نگاه می‌کنند. به هر حال ایران نیز یکی از کشورهای بوده که در سال‌های اخیر با غرب مواجه بوده و هست و به همین دلیل با چالش‌های اقتصادی مواجه شده است. از سوی دیگر ایران در حال حمایت از محور مقاومت (سوریه، لبنان و یمن) نیز است و به همین دلیل کشورهای غربی به دنبال این هستند که این جنگ‌های منطقه‌ای را نیز به درازا بکشانند. من متعقدم آمریکا در اوکراین به دنبال اتفاق خاص و حادی نیست که

کنونی که به سود آنهاست را تغییر بدهند. آنچه به سود آمریکاست این است که ایران هزینه‌های بیشتری در منطقه بپردازد و این روند نیز حالت فرسایشی به خود بگیرد. هدف نیز تضعیف بنیه اقتصادی است که نتواند با ظرفیت‌های اقتصادی بالا به یک قدرت مهم بین‌المللی تبدیل شود. از سوی دیگر آمریکا به دنبال این است که درباره سلاح هسته‌ای ایران نیز به یک اطمینان خاطر دست پیدا کند. ◀ **در روزهای اخیر رسانه‌های مختلف جهان به موضوع قطب‌بندی نظامی در جهان و احتمال وقوع یک جنگ جهانی اشاره می‌کنند.** به چه میزان این موضوع محتمل است؟

آنچه محتمل است این است که بین ایران و روسیه با کشورهای غربی تخصص به وجود بیاید. این در حالی است که در چنین شرایطی علت حمایت از تروریسم و گروه‌های تروریستی، تحریک و تشویق به اقدامات تروریستی و خشونت علیه مردم ایران، دخالت در امور داخلی جمهوری اسلامی ایران، ترویج خشونت و ناآرامی در ایران، نشر اکاذیب و ترویج اطلاعات غلط در مورد ایران و نیز مشارکت در تشدید تحریم‌های ظالمانه علیه مردم ایران که به مثابه تروریسم اقتصادی می‌باشد، تحت تحریم قرار می‌دهد. در این بیانیه تصریح شد است:

آرمان ملی – احسان انصاری: چرا بایدن در یک سفر غیرمنتظره به اوکراین سفر کرد؟ هدف اصلی بایدن از این سفر چیست؟ سفر وزیر خار چه بین روسیه در شرایط کنونی به چه معناست؟ آیا جهان در آستانه یک قطب‌بندی نظامی و جنگ جهانی قرار گرفته است؟ ایران در این زمینه قرار است چه نقشی را ایفا کند؟ «آرمان ملی» برای پاسخ به این سوالات با فریدون مجلسی، تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده است. مجلسی در این زمینه معتقد است: «آمریکا به خوبی به این نکته آگاهی دارد که فرسایشی شدن جنگ باعث چالش‌های بیشتر اقتصادی در روسیه خواهد شد. به هر حال کشوری که وارد جنگ می‌شود پس از مدتی با ضعف بنیادی اقتصادی مواجه می‌شود و این وضعیت برای روسیه نیز وجود خواهد داشت. سیاست آمریکا و کشورهای غربی همواره فرسایشی کردن جنگ‌ها برای از بین بردن بنیه اقتصادی کشورهای طرف مقابل بوده است. این وضعیت امروز نیز وجود دارد و آمریکا چنین سیاستی را در مقابل روسیه دنبال می‌کند. متأسفانه زبان اصلی این سیاست نیز متوجه ملت اوکراین می‌شود. این در حالی است که وضعیت مردم اوکراین برای کشورهای غربی اهمیت چندانی ندارد و بیشتر به هدف خود برای ضربه زدن به روسیه فکر می‌کنند.» در ادامه ماحصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

کشورهایی مانند کانادا، استرالیا، ژاپن و کره جنوبی و کشورهای عربی نیز ممکن است در این تخاصم به شکل‌های مختلف مشارکت داشته باشند. با این وجود من بعید می‌دانم کار به چنین جایی کشیده شود. ایران در شرایط کنونی تنها یک بهانه است. بهانه برای تشدید تحریم‌ها و محاصره اقتصادی بیشتر که ممکن است به محاصره‌های دیگر نیز بینجامد.

◀ **در آستانه یک سالگی جنگ اوکراین هستیم. چرا این جنگ تا به این اندازه طولانی شد؟ آیا روسیه پیش‌بینی می‌کرد این جنگ تا به این اندازه طولانی شود؟**

اگر در روسیه به جای پوتین یک فرد فکور و دارای آگاهی‌های سیاسی و اقتصادی بیشتری رهبری این کشور را برعهده داشت هرگز وارد چنین درگیری‌ای نمی‌شد که هزینه‌های زیادی را به کشور خود تحمیل کند. به هر حال پوتین یک افسر اطلاعاتی بوده و دارای آگاهی‌های لازم سیاسی و اقتصادی برای رهبر یک کشور نیست. اگر رهبران روسیه سیاست و برنامه‌ریزی داشتند به عنوان ثروتمندترین کشور بالقوه جهان می‌توانستند اوکراین را به عنوان یک متحد اقتصادی به سمت خود جذب کند. روسیه و اوکراین دارای اشتراکات فرهنگی و سیاسی زیادی هستند. تاریخ مشترک دارند و یک ملت هستند و شعبه همدیگر به شمار می‌روند. اینکه

رهبران روسیه تصمیم می‌گیرند علیه ملتی که جزئی از خود آنها هستند دست به اقدام نظامی بزنند یک موضوع شخصی و خصوصی است که بنا به خواست و اراده شخصی به نام پوتین صورت گرفته است. استالین نیز در همین سرزمین روسیه انسان‌های زیادی را کشت. شرایط به شکلی بود که هنگامی که اتحاد جماهیر شوروی دچار فروپاشی شد جمهوری‌های تازه استقلال یافته مانند قزاقستان، تاجیکستان، ارمنستان و... دچار چه فقر و فلاکتی شدند.

◀ **آقای رئیسی به تازگی به چین سفر کردند؛ سفری که گمانه زنی‌های زیادی به‌همراه داشت.** هدف رئیس‌جمهور از سفر به چین چه بود و این سفر چه دستاوردهایی به‌همراه داشت؟

چین پنجره بازگانی ایران رو به جهان خارج است؛ پنجره‌ای که تاکنون برای ایران مفید بوده است. در شرایط کنونی نیز چین یکی از مشتری‌های مهم نفت، پتروشیمی و معیانات گازی ایران است. این ارتباط در برخی زمینه‌ها به صورت مستقیم است و در برخی زمینه‌ها به صورت غیرمستقیم و با واسطه و دلال‌ها صورت می‌گیرد. چین در سال‌های اخیر به صورت مستقیم و غیرمستقیم توانسته نیازهای ایران را برآورده کند. ایران تلاش می‌کند با چین یک تجارت پایاپای داشته باشد. این در حالی است که این تجارت چه از نظر واردات و چه از نظر صادرات در اختیار چین قرار دارد. شرایط به صورتی است که تولیدکننده ایرانی باید در یک پروسه طولانی و سخت به صورت نقد پول لازم را پرداخت کند اما مشخص نیست چه زمانی به خواسته‌های خود می‌رسد و می‌تواند به مواد اولیه خود دست پیدا کند. واقعیت این است که اگر پنجره چین بسته شود آسیب جدی به تولید و اقتصاد ایران خواهد خورد. به همین دلیل آقای رئیسی تصمیم گرفتند به چین سفر کنند. اینکه دستاوردهای این سفر به خصوص در زمینه توافقنامه ۲۵ ساله که در بیانیه نهایی سفر نامی از آن برده نشد جای سوال دارد.

ایران ۱۲ شرکت ونهاد، ۱۵ فراداروپایی و ۱۸ انگلیسی را تحریم کرد

جمهوری اسلامی ایران ضمن محکومیت اقدامات اتحادیه اروپا و رژیم انگلیس در حمایت و تسهیل و نیز خودداری از مقابله با اقدامات مغرب اشخاص و نهادهای مذکور که نقض تعهدات بین‌المللی در حوزه مبارزه با تروریسم می‌باشد، اعلام می‌دارد که اقدام آنها در اعمال و تشدید تحریم‌های ظالمانه، نقض آشکار اصول بنیادین حقوق بین‌الملل مندرج در منشور ملل متحد می‌باشد.

نگره

چرخش تازه اروپا و آمریکا در احیای برجام

جای پلیس خوب و بد عوض شد!

آنتونی بلینکن، وزیر خارجه ایالات متحده در حالی از باز بودن درهای دیپلماسی به روی ایران صحبت می‌کند که جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا معتقد است که پیش رفتن با برجام ممکن نیست. به گفته حسین امیرعبداللّهیان، وزیر خارجه کشورمان مسیر مذاکرات همچنان باز است و تبادل پیام از طریق واسطه‌ها صورت می‌گیرد. مقامات عمانی اخیراً بارها تمایل خود را برای ایفای نقش میانجی‌گری بین ایران و آمریکا برای به سرانجام رساندن مذاکرات هسته‌ای بیان کرده‌اند در همین راستا پادشاه این کشور اعلام کرده است که در تلاش است تا با پیام‌هایی که میان مقامات ایران و آمریکا تبادل می‌کند، در آینده‌ای نزدیک با خبری خوش به ایران سفر کند. اتفاق دیگری که در ارتباط با مسائل پولی و بانکی افتاده، ورود بانک مرکزی قطر به مناقشه ایران و آمریکا و ایفای نقش واسطه در این حوزه است. در همین چارچوب مذاکراتی غیرمستقیمی میان خزانه‌داری آمریکا و بانک مرکزی ایران به واسطه بانک مرکزی قطر در جریان است. ایران و ایالات متحده همچنین در مورد تبادل زندانیانی که به اتهامات مختلف نگهداری می‌کنند، به صورت غیرمستقیم مذاکره کرده‌اند، چیزی که در مقاطعی با مذاکرات هسته‌ای آمیخته شده است، اما به طور بالقوه می‌تواند نتایج جداگانه‌ای داشته باشد. این در حالی است که مقامات آمریکا نیز با توسل به مواضع متناقض گاهی از دستور کاری صحبت می‌کنند که در آن موضوع برجام مطرح نبوده و همزمان بر اهمیت دیپلماسی با ایران تأکید می‌کنند. وزیر خارجه آمریکا روز گذشته سه شنبه اعلام کرد که موثرترین و پایدارترین راه برای تعامل با برنامه هسته‌ای ایران، دیپلماسی است. بلینکن در ادامه بدون اشاره به کارشکنی آمریکا در خروج از توافق هسته‌ای و اعمال تحریم‌های ظالمانه علیه ایران افزود: این‌ها به بعد درها به روی دیپلماسی باز است. خیلی به این بستگی دارد که ایران چه می‌گوید و چه کار می‌کند و اینکه آیا تعامل می‌کند یا خیر.

◀ **اف‌سازسازی غرب تا فرار به جلوی**

بلینکن

فرار به جلوی بلینکن در حالی است که ایران بارها اعلام کرده که از میز مذاکره هراسی ندارد و همکاری‌های لازم را در این زمینه خواهد داشت. با این حال رفتار اروپا در روزهای اخیر نیز قابل توجه است که مواضع تندتری را نسبت به گذشته اتخاذ کرده و به نظر می‌رسد این بار جای پلیس خوب و بد عوض شده است. جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا ۳۰ بهمن ماه در صفحه توئیتر خود درباره گفت‌وگوی خود با وزیر خارجه کشورمان نوشت: بار دیگر به موضوع اتحادیه اروپا در مورد رفتار ایران تأکید کردم. اگرچه پاسخ بورل به تروریستی نامیدن سیاه با توجه به تجمع‌ات در کشورهای اروپایی منفی بود، اما عدم تطبیق مواضع اروپا و آمریکا در موضوع برجام به خوبی مشهود است. اعمال فشار به ایران برای تجدیدنظر در سیاست خود با روسیه و همچنین نسبت فشار افکار عمومی در کشورهای اروپایی علیه دولت‌ها نسبت به آمریکا از جمله مواردی است که در تحولات اخیر تأثیرگذار بوده است. عواملی که به باور بورل پیش رفتن با برجام را غیرممکن می‌کند. طرف‌های برجام اجرای پلن بی‌رادر صورت پایان یافتن توافق مطرح کرده‌اند، که این شامل ارا ابر انگیزخته که ممکن است در نهایت تمامی یک رویارویی نظامی شود، اما هیچ یک مشتاق اعلام مرگ این توافق برای همیشه نیستند. از طرفی تأثیرپذیری توافق از تحولات بین‌المللی و دامنی نبودن فرصت‌ها سایه سنگینی روی تلاش‌های دیپلماتیک افروخته و مسیر خسته‌کننده فرسایشی را طولانی کرده است. عدم پیشرفت و سکون در وضعیت فعلی می‌تواند پیچیدگی‌های دیگری را به روند بیفزاید و سطح دیگری از تنش‌ها را ایجاد کند. فضا سازی تازه غربی‌ها در مورد غنی سازی ۸۴ درصدی با وجود تکذیب ایران آخرین ادعاهای مطرح شده در این روند است. این عوامل سبب شده تا هیچ نشانه علنی و ملموسی از پیشرفت در مذاکرات مشاهده نشود. طرف‌های غربی نیز همچنان از تهران می‌خواهند تا سطح همکاری خود با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی افزایش دهد. طرح ادعای غنی سازی ۸۴ درصدی در حالی مطرح می‌شود که هنوز تهران و آژانس به ساز و کار برای حل مسائل مربوط به سه مکان ادعایی دست نیافته‌اند و به گفته کمالوندی سخنگوی سازمان انرژی اتمی هنوز تاریخ سفر رافائل گروسی مدیرکل آژانس به تهران مشخص نیست. لارنس نورمن، خبرنگار وال استریت ژورنال اخیراً در همین راستا در توئییتی نوشت: سفر گروسی مدیرکل آژانس به ایران پیش از جلسه شورای حکام در مارس به طور فزاینده ای بعید به نظر می‌رسد، البته غیرممکن نیست. رویه‌اخیر غربی‌ها سبب شد تا میانجیلین اولیائوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین نیز به آن واکنش نشان بدهد و بی‌ثمر بودن زبان زور علیه ایران به طرف‌های غربی گوشزد کند. اولیائوف می‌گوید: ایران آماده نهایی کردن تصمیم در مورد بازگرداندن برجام است. مشکل مربوط به برخی دیگر از طرف‌ها در مذاکرات است. به دلایل سیاسی قابل درک به نظر می‌رسد این تحرکات برای پیچیده کردن اوضاع بپیروان ایران و برنامه هسته‌ای آن انجام می‌شود تا در آستانه نشست آتی شورای حکام اوضاع را گرم کنند.